Бүтүн өлкәләрин пролетарлары, бирләшин!

Азәрбајҹан Кәнҹләри

1919-ҹу илдән чыхыр

Азәрбајҹан ЛКЖИ МК-нын органы

„Азербайджан гянджляри" орган ЦК ЛКСМ Азербайджана

№ 111 (9075) | Ҹүмә ахшамы, 21 сентјабр 1978-ҹи ил | Гијмәти 2 гәпик

ӘЗИЗ ЛЕОНИД ИЛИЧ, АЗӘРБАЈҸАН ПАЈТАХТЫНА —ОРДЕНЛИ БАКЫЈА ХОШ КӘЛМИСИНИЗ!

ШӘКИЛДӘ: БАКЫ. 20 СЕНТЈАБР 1978-ҹи ИЛ. ВАҒЗАЛЈАНЫ МЕЈДАНДА.

Азәринформун фотохроникасы.

СӘМИМИ КӨРҮШ

Л. И. БРЕЖНЕВ јолдаш Бакыја кәлмишдир

Бакынын Ленин ордени илә тәлтиф олунмасыны республика зәһмәткешләри партијанын јүксәк е'тимадынын ифадәси, Азәрбајҹанын тәрәггисинә партијанын даими гајғысынын парлаг ифадәси кими гаршыламышлар. Вәтәнин фәхри мүкафаты, Леонид Илич Брежневин сәмими тәбрикләри бакылыларда, республиканын бүтүн әмәкчиләриндә чох бөјүк руһ јүксәклијинә, түкәнмәз сијаси фәаллыға вә әмәк ҹошғунлуғуна сәбәб олмушдур. Бу, Октјабр өлкәсинин шөһрәти наминә, коммунизмин тәнтәнәси наминә јени һүнәрләрдә тәҹәссүм етмишдир.

Бакыја Ленин ордени тәгдим едилмәсинә һәср олунмуш шәнликләрдә иштирак етмәјә кәлән Сов.ИКП МК-нын Баш катиби, ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Сәдри Л. И. Брежнев јолдашы гаршыламаг үчүн сентјабрын 20-дә јүз минләрлә бакылы күчәләрә чыхмышды. Евләрин фасадларында, чәрко-чәркә дүзүлмүш адамларын әлләриндә тутдуглары транспарантларда Азәрбајҹан пајтахтынын хидмәтләринә, сосиализм вә коммунизм гуруҹулуғунда шәһәр зәһмәткешләринин мүвәффәгијјәтләринә верилән јүксәк гијмәт үчүн партијаја, онун ленинчи Мәркәзи Комитәсинә, МК-нын Сијаси Бүросуна, шәхсән Леонид Илич Брежневә һәрарәтли миннәтдарлыг сөзләри јазылмышды.

Л. И. Брежнев јолдашла бирликдә Сов.ИКП МК Сијаси Бүросу үзвлүјүнә намизәд, Сов.ИКП МК катиби К. У. Черненко, һабелә Сов.ИКП МК үзвлүјүнә намизәд, Сов.ИКП МК Баш катибинин көмәкчиси А. М. Александров, Сов.ИКП Мәркәзи тәфтиш комиссијасынын үзвү, Сов.ИКП МК бејнәлхалг информасија шө'бәси мүдиринин биринчи мүавини В. М. Фалин, Сов.ИКП МК ишләр мүдиринин мүавини М. Ј. Мокилеветс Бакыја кәлмишләр.

Бакы дәмир јолу вағзалында Л. И. Брежнев јолдашы Сов.ИКП МК Сијаси Бүросу үзвлүјүнә намизәд, Азәрбајҹан КП Мәркәзи Комитәсинин биринчи катиби Һ. Ә. Әлијев, Азәрбајҹан ССР Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Г. Ә. Хәлилов, республика Назирләр Советинин сәдри Ә. И. Ибраһимов, Сов.ИКП МК үзвү, ССРИ електротехника сәнајеси назири А. К. Антонов, Азәрбајҹан КП МК бүросунун үзвләри К. М. Багыров, Һ. Х. Ибраһимов, Ә. Һ. Кәримов, А. У. Константинов, В. С. Красилников, Ј. Н. Пугачов, Һ. Н. Сејидов, Азәрбајҹан КП МК бүросу үзвлүјүнә намизәдләр Ј. Н. Әскәров, Һ. Ш. Әфәндијев, Б. С. Кеворков, З. И. Һүсејнова, Гырмызы Бајраг орденли Загафгазија Һәрби Даирәси гошунларынын команданы кенерал-полковник О. Ф. Кулишев, Гырмызы Бајраг орденли Загафгазија Сәрһәд Даирәси гошунларынын рәиси кенерал-мајор Н. И. Макаров, Азәрбајҹан ССР Назирләр Совети сәдринин мүавинләри, Азәрбајҹан КП МК-нын шө'бә мүдирләри, республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин үзвләри, назирләр, Бакы Шәһәр Партија Комитәси бүросунун вә Бакы Шәһәр Халг Депутатлары Совети Иҹраијјә Комитәсинин үзвләри, Күрҹүстан вә Ермәнистан пајтахтларынын шәнликләрдә иштирак етмәјә кәлмиш нүмајәндә һеј'әтләринә башчылыг едән Тбилиси Шәһәр Партија Комитәсинин биринчи катиби Т. Н. Ментешашвили, Јереван Шәһәр Партија Комитәсинин биринчи катиби Л. Н. Нерсесјан, Бакы зәһмәткешләринин нүмајәндәләри гаршыладылар.

Сәнкәчал Дәниз Газма Идарәсинин буруг устасы, Сосиалист Әмәји Гәһрәманы М. М. Гәнбәров, Азәрбајҹанын халг шаири, Сосиалист Әмәји Гәһрәманы Сүлејман Рүстәм, Азәрбајҹан газ е'малы заводунун оператору, республика Али Советинин депутаты А. А. Горбачова, Кешлә машынгајырма заводунун фрезерчиси, ССРИ Али Советинин депутаты О. А. Багыров Леонид Иличә јахынлашдылар вә дәрин һөрмәт вә миннәтдарлыг әламәти олараг, Бакынын фәһлә синфи, зијалылары, бүтүн зәһмәткешләри адындан шәһәрин символик ачарыны она тәгдим етдиләр.

Милли либас кејмиш гызлар вә пионерләр Л. И. Брежневә чичәк дәстәләри вердиләр.

Леонид Илич көһнә Бакы вағзалынын перрону илә аддымлајырды. Вағзалын перрону һәлә һеч вахт бу күнкү гәдәр белә ҹаван вә јарашыглы көрүнмәмишди. Кичик гырмызы бајраглар, идман ҹәмијјәтләринин рәнкбәрәнк бајраглары, әзиз гонағы гаршыламаға кәлән минләрлә адамын әлләриндә тутдуглары күл-чичәкләр, әмәк ветеранларынын, онунҹу бешиллик зәрбәчиләринин јахаларына тахдыглары гырмызы лентләр перрону лаләзара чевирмишди.

Вағзалјаны мејдана топлашмыш адамлар Леонид Илич Брежневи курултулу алгышларла, «Ешг олсун», «Ура» сәдалары илә гаршыладылар. Мејданын әтрафындакы биналар Коммунист Партијасынын, коммунизм гуран совет халгынын шәрәфинә шүарлар јазылмыш транспарантларла бәзәдилмишдир. Бөјүк ал гумаш парчада бу сөзләр јазылмышдыр: «Совет Азәрбајҹанынын тәрәггисинә чох бөјүк гајғысы үчүн әзиз Леонид Илич саг олсун!».

Гумаш парчаларда бу сөзләр нәзәрә чарпырды: «Халг илә партија јекдилдир!», «Сов.ИКП-нин дахили вә харичи сијасәтини үрәкдән бәјәнирик!», «ССРИ-нин сијасәти сүлһ сијасәтидир!», «Јашасын ССРИ Конститусијасы!». Плакатлардакы јазылар гонагпәрвәрликлә дә'вәт едир: «Әзиз Леонид Илич, хош кәлмисиниз!».

Вағзалјаны мејдана топлашанлары сәмими саламладыгдан сонра Л. И. Брежнев јолдаш вә ону гаршылајан рәсми шәхсләр машынлара әјләшдиләр вә машынлар карваны шәһәрин күчәләри илә һәрәкәт етмәјә башлады. Машынлар карванынын кечдији бүтүн јол боју бакылылар әзиз гонағы сәмими саламлајырдылар. Онларын әлләриндә тутдуглары шүарларда јер үзүндә сүлһ намина, совет адамларынын рифаһы намина јорулмаз фәалијјәти үчүн әзиз Леонид Илич Брежневә миннәтдарлыг сөзләри јазылмышды.

Вәтән һаггында, партија һаггында маһнылар далға-далға әтрафа јајылыр, нәфәсли оркестрләрин сәси зурнанын, нағаранын сәсинә гарышыр. Һамы чалыб ојнајыр, кәнҹләр рәгс едир, ҹошғун ләзкинканы јаллы, лирик вағзалы ојун һавасыны мәрдлик нишанәси олан ҹәнки әвәз едир.

Сов.ИКП МК-нын Баш катиби, ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин Сәдри Л. И. Брежневин Совет Азәрбајҹаны пајтахтынын зәһмәткешләри тәрәфиндән сәмими гаршыланмасы партија илә халгын сарсылмаз бирлијини, совет адамларынын өз гүввәсини, сә'јини, јарадыҹылыг ахтарышыны коммунизм гуруҹулуғу ишинә сәрф етмәк арзусуну јени гүввә илә нүмајиш етдирди. (Азәринформ).

Шәкилдә: «Бакынын символик» ачарынын Л. И. Брежнев јолдаша тәгдим едилмәси. Азәринформун фотохроникасы.

Меһрибан сөһбәтләр

Сентјабрын 19-да Сов.ИКП МК-нын Баш катиби, ССРИ Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Л. И. Брежнев вә онунла бирликдә Бакыја кедән Сов.ИКП МК Сијаси Бүросу үзвлүјүнә намизәд, Сов.ИКП МК катиби К. У. Черненко Краснодар өлкәсинин Кавказскаја стансијасына кәлмишләр. Онлары Краснодар Өлкә Партија Комитәсинин биринчи катиби С. Ф. Медунов вә Өлкә Иҹраијјә Комитәсинин сәдри Г. П. Разумовски гаршыламышлар.

Краснодар өлкәсинин рәһбәрләри билдирмишләр ки, бу ил бурада рекорд мигдарда вә јүксәк кејфијјәтли буғда мәһсулу јығылмышдыр. Тәдарүк мәнтәгәләринә 3 милјон 300 мин тон буғда тәһвил верилмишдир. Дөвләтә тахыл сатышына даир сосиалист өһдәликләри артығламасилә јеринә јетирилир. Краснодар өлкәси чәлтик вә гарғыдалы јығымына вә күтләви сурәтдә пајызлыг дәнли биткиләр әкининә башламышдыр. Краснодарын кәнд әмәкчиләри Сов.ИКП МК ијул (1978-ҹи ил) пленумунун гәрарларына ишлә белә ҹаваб верирләр.

Медунов јолдаш һәмчинин Краснодар өлкәсиндә сәнајенин ишинин сәмәрәлилијини јүксәлтмәк үчүн партија вә совет органларынын көрдүкләри тәдбирләрдән данышмышдыр.

Брежнев вә Черненко јолдашлар краснодарлылары газанылмыш мүвәффәгијјәтләр мүнасибәтилә тәбрик етмишләр. Онлар әмин олдугларыны билдирмишләр ки, Краснодар өлкәсинин зәһмәткешләри партијанын аграр сијасәтинин һәјата кечирилмәсиндә, Сов.ИКП XXV гурултајы гәрарларынын вә онунҹу бешиллијин тапшырыгларынын јеринә јетирилмәсиндә бундан сонра да габагҹыллар сырасында олаҹаглар.

* * *

Гатарла Бакыја кедән Л. И. Брежнев сентјабрын 19-да ахшам Шимали Гафгаза, Минералныје воды стансијасына кәлмишдир. Л. И. Брежнев јолдашы вә онунла бирликдә кәлмиш К. У. Черненкону бурада истираһәтдә олан Сов.ИКП МК Сијаси Бүросунун үзвү, ССРИ Дөвләт Тәһлүкәсизлији Комитәсинин сәдри Ј. В. Андропов, һабелә Сов.ИКП Ставропол Өлкә Комитәсинин биринчи катиби М. С. Горбачов вә Өлкә Иҹраијјә Комитәсинин сәдри И. Т. Таранов гаршыламышлар.

Ставропол өлкәсинин рәһбәрләри Леонид Илич Брежневә Сов.ИКП МК ијул (1978-ҹи ил) пленуму гәрарларынын һәјата кечирилмәси кедиши һаггында, ССРИ Конститусијасынын биринчи илдөнүмү шәрәфинә гәбул олунмуш сосиалист өһдәликләринин јеринә јетирилмәси уғрунда кедән мүбаризә һаггында мә'лумат вермишләр.

Бу ил ставрополлулар рекорд мигдарда тахыл јығмыш, дөвләтә 2 милјон 550 мин тон, јә'ни планда нәзәрдә тутулдуғундан 750 мин тон чох тахыл сатмыш, һејвандарлыг мәһсуллары сатышына даир өһдәликләри мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирмиш, о ҹүмләдән 40 мин тон јун вермишләр. Бүтүн кәнд тәсәррүфаты ишләринин тезликлә баша чатдырмаг вә малгаранын гышламасына һазырлашмаг үчүн тәдбирләр көрүлүр.

Бүтүн сәнаје мүәссисәләри сәккиз ајлыг тапшырығы јеринә јетирмишләр.

Леонид Илич Брежнев Ставропол өлкәсинин коммунистләринә вә бүтүн зәһмәткешләринә партијанын XXV гурултајынын, Сов.ИКП МК ијул (1978-ҹи ил) пленумунун гаршыја гојдуғу вәзифәләрин јеринә јетирилмәсиндә јени мүвәффәгијјәтләр арзуламыш, бир сыра мәсләһәтләр вермиш вә арзуларыны билдирмишдир.

* * *

Сентјабрын 20-дә Л. И. Брежнев Маһач-Галада Сов.ИКП Дағыстан Вилајәт Комитәсинин биринчи катиби М.-С. И. Умаханов, мухтар республика Али Совети Рәјасәт Һеј'әтинин сәдри Ш. М. Шамхалов вә Назирләр Советинин сәдри А. Д. Умалатов илә сөһбәт етмишдир. Сөһбәтдә К. У. Черненко иштирак етмишдир.

Умаханов јолдаш билдирмишдир ки, Дағыстан зәһмәткешләри бешиллијин үчүнҹү илини мүвәффәгијјәтлә баша чатдырырлар. 1978-ҹи илин ахырында мухтар республиканын сәнајеси истеһсал һәҹминә көрә бешиллик план сәвијјәсинә чатаҹагдыр.

Мејвә истеһсалындан başга бүтүн кәнд тәсәррүфаты саһәләри үзрә бешиллијин үч илинин тапшырыглары артыгламасилә өдәниләҹәкдир. Дөвләтә биткичилик вә һејвандарлыг мәһсуллары сатышына даир сосиалист өһдәликләри јеринә јетирилир.

Республика әһалисинин рифаһыны јүксәлтмәк, республиканын чохмиллэтли мәдәнијјәтини инкишаф етдирмәк мәсәләләри мүвәффәгијјәтлә һәлл олунур.

Брежнев јолдаш демишдир ки, јолүстү дә олса јенә Дағыстана кәлдијинә шаддыр. О, мухтар республиканын коммунистләринә вә бүтүн әмәкчиләринә јени наилијјәтләр вә уғурлар арзуламышдыр. (СИТА).

Халг нәзарәти вә «Комсомол прожектору»

Вилајәт, шәһәр вә рајон халг нәзарәти комитәләри сәдрләринин, вилајәт, шәһәр вә рајон комсомол комитәләри биринчи катибләринин вә «Комсомол прожектору» гәраркаһларына башчылыг едән катибләринин мүшавирәси олмушдур. Мүшавирәнин иштиракчылары Совет Иттифагы Коммунист Партијасы XXV гурултајынын вә ҮИЛККИ XVIII гурултајынын гәрарлары илә әлагәдар олараг халг нәзарәти органларынын вә «Комсомол прожекторунун» бирҝә ишини даһа да тәкмилләшдирмәк вәзифәләрини мүзакирә етмишләр.

Азәрбајҹан ССР Халг Нәзарәти Комитәси сәдринин мүавини Н. И. Ноздрја вә Азәрбајҹан ЛККИ МК катиби С. М. Вәлимәммәдов мә'рузә етмишләр.

Мүшавирәдә гејд едилмишдир ки, инди республиканын халг тәсәррүфатында 24 миндән артыг «Комсомол прожектору» посту вә гәраркаһы вардыр вә бунлар өз сыраларында 93 мин нәфәр оғлан вә гызы бирләшдирир.

Партија тәшкилатларынын фәал јардымы вә көмәји илә халг нәзарәти органлары вә комсомол тәшкилатлары бирликдә мүхтәлиф иш апарыр, гәнаәтчиллијә, истеһсалын еһтијат мәнбәләринин ашкара чыхарылмасына вә бунлардан истифадә олунмасына, мәһсулун кејфијјәтинин јахшылашмасына, халг тәсәррүфаты планларынын тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирилмәсинә көмәк едирләр.

Халг нәзарәти органларынын вә комсомол тәшкилатларынын кениш фәалијјәти нәтиҹәсиндә бүтөвлүкдә республикада онунҹу бешиллијин ики или әрзиндә 73 мин тондан артыг гара метала, хејли мигдарда јаначаға, електрик енержисинә вә дикәр материаллара гәнаәт едилмишдир.

Дәнли биткиләрин јығылмасына вә тәдарүк едилмәсинә колхоз вә совхозларын, тахыл гәбулу мәнтәгәләринин неҹә һазырлығынын, машынла памбыг јығымына тәсәррүфатларын һазырлашмасынын күтләви сурәтдә јохланмасы јахшы нәтиҹәләр вермишдир. Јаз тарла ишләринә кәнд тәсәррүфаты техникасынын һазырланмасыны јохламаг үчүн «Комсомол прожекторчуларынын» вә халг нәзарәти органларынын һәр ил бирҝә рејдләр кечирмәси ән'әнә һалыны алмышдыр.

Бәрдә рајонундакы 26 Бакы комиссары адына колхозун халг нәзарәтчиләри вә «Комсомол прожекторчулары» әлбир ишләмәк саһәсиндә марағлы тәҹрүбә топламышлар. Бурада һәр бир тарлада, тахыл гәбулу мәнтәгәсиндә, мәһсулун дашындығы јолларда мүвәггәти сәјјар постлар јарадылмышдыр.

Халг нәзарәтчиләринин вә «прожекторчуларын» гаршылыглы әлагәси нәзарәтин даһа да кенишләнмәсинә вә дәринләшмәсинә, нөгсанлара, дөвләт интизамынын позулмасы һалларына вә тәсәррүфатсызлыға гаршы фәал сурәтдә ичтимаи рә'ј јарадылмасына имкан верир.

Мүшавирәдә гејд едилмишдир ки, бүтүн тәсәррүфат пилләләри вә тәшкилатларында гәнаәтчиллик, мәһсулун маја дәјәринин ашағы салынмасы уғрунда, тәсәррүфатсызлыг вә исрафчылыг һалларына гаршы даһа гәтијјәтлә мүбаризә апарылмалыдыр. Республиканын бир сыра рајонларында халг нәзарәти органларынын вә «Комсомол прожекторчулары»нын бирҝә ишиндә нөгсанлар олдуғу гејд едилмиш вә көстәрилмишдир ки, чох вахт бурада иш формал сурәтдә апарылыр. Һеч дә һәр јердә халг нәзарәтчиләри вә «Комсомол прожектору» постлары әлбир ишләмир.

Мүшавирәнин ишиндә Азәрбајҹан КП МК бүросу үзвлүјүнә намизәд, Азәрбајҹан ССР Халг Нәзарәти Комитәсинин сәдри Һ. Ш. Әфәндијев, Азәрбајҹан ЛККИ МК-нын биринчи катиби Ҹ. М. Мүслүмзадә, ССРИ Халг Нәзарәти Комитәсинин мәс'ул ишчиси В. А. Фјодоров, ҮИЛККИ МК-нын мәс'ул ишчиси Н. Ј. Никитин иштирак етмишләр.

(Азәринформ).

Јарадан Бакы, дастан Бакы!

СИЗИН КӘЛИШИНИЗЛӘ

Емин САБИТОҒЛУ,
Республика Ленин комсомолу мүкафаты лауреаты, әмәкдар инчәсәнәт хадими, бәстәкар.

Бакымызы һаглы олараг «шәһәрләр көзәли» адландырырлар. Биз хошбәхтик ки, белә бир шәһәрдә јашајырыг. Бакы шаирләримизә, бәстәкарларымыза, рәссамларымыза һәмишә јарадычылыг илһамы вермишдир. Лакин гејд етмәлијик ки, биз һәлә Бакыја чох борчлујуг. Шәһәримизин көзәллијини, әзәмәтини, онун симасыны дәјишән фәдакар адамларын ишини, зәһмәтини әкс етдирән көзәл, популјар маһныларымыз аздыр. Бу, биз бәстәкарлары чидди дүшүндүрмәлидир.

Шәһәримиз бајрам либасы кејиниб. О, ән али мүкафаты — Ленин орденини гәбул етмәјә һазырлашыр. Биз севинирик ки, бу бајрамда, бу тәнтәнәдә севимли рәһбәримиз Леонид Илич Брежнев јолдаш иштирак едир. Она өз сәмими арзуларымызы билдирир, бөјүк мәһәббәт вә ифтихарла дејирик:

— Әзиз Леонид Илич. Сизин Бакыја кәлишиниз шәһәримизи даһа да көзәлләшдирди. Бунун үчүн сизә миннәтдарыг!

МҮГӘДДӘС АБИДӘ

18-чи Ордунун дөјүш шөһрәти музејинин фәалијјәтә башладығы күндән ики илдәк вахт кечир. Јашынын аз олмасына бахмајараг, музеј Бөјүк Вәтән мүһарибәсиндә галиб кәлмиш совет әскәрләринин шәрәфинә ачылмыш гәһрәманлыг абидәси кими артыг Үмумиттифаг вә һәтта дүнја мигјасында танынмышдыр. Гыса мүддәтдә музејә јүз миндән чох тамашачы бахмышдыр. Онларын арасында харичи өлкәләрдән кәлмиш јүзләрлә гонаг да вардыр.

Тамашачыларын әсас күтләсини — тәхминән 65—70 фаизини исә өлкәмизин пионер вә комсомолчулары тәшкил едирләр. Бу мә'нада музеј кәнчләрин һәрби-вәтәнпәрвәрлик тәрбијәси ишиндә олдугча бөјүк рол ојнајыр. Тәсадүфи дејилдир ки, ҮЛКЕИ-нин XVIII гурултајында музејин фәалијјәтинә јүксәк гијмәт верилмишдир. Гурултајда гејд олундуғу кими, 18-чи Ордунун дөјүш шөһрәти музеји кәнчләрин кениш күтләләрини мүгәддәс гәһрәманлыг тарихимизә говушдуран мәктәб, мә'нәви кејфијјәтләр вә јүксәк вәтәнпәрвәрлик һисси ашылајан мәктәб олмушдур; бу ордунун сыраларында Азәрбајчан комсомолунун јүзләрлә јетишдирмәләри дә мүһарибә јолларындан кечмишдир.

Дөјүш шөһрәти музејинин бөјүк әһәмијјәти нәзәрә алынараг, һабелә мүһарибә ветеранлары вә тамашачыларын арзусу илә музејин експозисија саһәси даһа да кенишләндирилмиш, експонатларын нүмајиш етдирилдији залларын сајы тәхминән ики дәфә чохалдылмышдыр. Бунунла әлагәдар музејин бүтүн експозисијасы, шө'бә вә кушәләри јенидән гурулмуш, әлавә експонатларла даһа да зәнкинләшдирилмишдир.

...Кириш гапысындан музејә дахил олан кими илк нөвбәдә Сов.ИКП МК Баш катиби, ССРИ Али Совети Рәјасәт һеј'әтинин Сәдри, Совет Иттифагы Маршалы Л. И. Брежневин Азәрбајчан ССР халг рәссамы Елбәј Рзагулијев тәрәфиндән чәкилмиш әзәмәтли портрети илә гаршылашыр, сағ тәрәфдә исә ССРИ Кербини тамамлајан Бу сөзләри охујурсан: «Сосиалист Вәтәнини мүдафиә етмәк ССРИ-нин һәр бир вәтәндашынын мүгәддәс борчудур. (ССРИ Конститусијасындан»). Сонракы залда ССРИ халг рәссамы М. Абдуллајевин бу күнләрдә музејә бағышладығы «Л. И. Брежнев Азәрбајчанын дәниз нефтчиләри арасында» адлы ириһәчмли табло диггәти чәлб едир.

Үчүнчү зал Бөјүк Октјабр сосиалист ингилабынын вә Азәрбајчанда Совет һакимијјәтинин гәләбәсинә һәср едилмишдир. Ејни заманда, бурада совет халгынын Бөјүк Вәтән мүһарибәси башланана гәдәрки динч һәјаты, әмәк гәләбәләри тәсвир едилир. Сонракы залда фашизмин тәчавүзү, өлкәмиздә динч әмәјин позулмасы, мүһарибәнин кедишиндә дөнүш нөгтәләри олан Москва, Сталинград әтрафындакы тарихи вурушмалар барәдә сөһбәт ачылыр. Мүһарибә башланаркән Вәтәнин минләрлә өвладларындан бири кими коммунист Л. И. Брежнев дә könüллү оларак чәбһәјә јолланмышдыр.

«Азәрбајчан Бөјүк Вәтән мүһарибәси илләриндә» салонунда республикамызын оғул вә гызларынын өн вә арха чәбһәдәки мүвәффәгијјәтләриндән сөһбәт ачан експонатлар нүмајиш етдирилир. Рәссам Ә. Әзимзадәнин мүһарибә мөвзусунда чәкдији «Әчлафлар», «Ганлы көјнәк» вә башга карикатуралар музејдә тамашачылара илк дәфә көстәрилир.

Кичик торпағын әфсанәви мүдафиәчиләринә, Гафгазын гапысы сајылан Новороссијск уғрунда дөјүшләрә һәср едилмиш експозисијалар 18-чи Ордунун сијаси шө'бәсинин рәиси Л. И. Брежневин «Кичик торпаг» хатирәләр китабынын гәһрәманлыг, һәрби-вәтәнпәрвәрлик мотивләри әсасында гурулмушдур. Елә бурадача «Азәрбајчан оғуллары Кичик торпаг уғрунда дөјүшләрдә» кушәси тәшкил едилмиш, Кичик торпағын релјеф хәритә-макети һазырланмышдыр. Гејд едәк ки, Кичик торпагда Азәрбајчанын минә гәдәр оғул вә гызы дөјүшмүш, иҝидлик нүмунәси көстәрмишдир.

1942-чи илин сентјабрында Л. И. Брежневин шәхси имзасы илә дөјүшчү Г. М. Кокнајевә верилмиш е'замијјәт вәрәги, һабелә кичикторпаглы И. Һәсәновун дүшмән күлләсинин дәлик-дешик етдији комсомол билети вә с. музејин јени експонатларындандыр.

«Азәрбајчанын Совет Иттифагы Гәһрәманлары» адлы јени кушә јарадылмыш, «Гәләбә залы» зәнкинләшдирилмишдир. Сон заллар исә мүһарибәдән сонра совет халгынын јени динч әмәјинә, бәрпа дөврүнә, һабелә бүтүн тәрәггипәрвәр адамларын, хүсусән заманәмизин ән көркәмли ичтимаи-сијаси хадими олан Л. И. Брежнев јолдашын сүлһ уғрунда ардычыл мүбаризәсинә һәср едилмишдир. Бурада һәм дә Л. И. Брежневин «Дирчәлиш» хатирә китабы мөвзусунда експозисија, «Л. И. Брежнев вә Азәрбајчан» адлы кушә тәшкил едилмишдир. Л. И. Брежнев јолдашын шәхси автографы илә һәдијјә көндәрдији «Кичик торпаг» вә «Дирчәлиш» китаблары музејин ән гијмәтли експонатларыдыр. Бурада һәмчинин һәмин китабларын мүхтәлиф дилләрдә чап едилмиш нүсхәләри дә тамашачылара көстәрилир.

Музејин әмәкдашларындан С. Сәлимов, М. Левенфус, И. Мәммәдов, С. Мә'симов, рәссамлардан Е. Крупкин вә башгалары јенидәнгурма ишләриндә хүсусилә фәргләнмишләр. Гыса фасиләдән сонра музеј јенидән өз гапыларыны тамашачыларын үзүнә ачмышдыр.

Музејә дахил олан һәр кәс бир даһа дүшүнүр:

— Бәли, Вәтән иҝид өвладларынын хатирәсини һәмишә әзиз тутур.

18-чи Ордунун дөјүш шөһрәти музеји Бөјүк Вәтән мүһарибәси иштиракчыларына ән лајагәтли абидәдир: һәм дә кәнч нәсилләр үчүн мәрдлик вә өлмәзлик мәктәби олан бир абидәдир!

Сәрраф КӘРИМОВ,
18-чи Ордунун дөјүш шөһрәти музејинин әмәкдашы.

Бакы мәнзәрәләри. Шәкилдә: јени дәмирјол вағзалындан бир көрүнүш.

Шәһәримизин сакинләринә вә гонаглара нәглијјат хидмәтини јахшылашдырмагда метро мүстәсна рол ојнајыр. Мә'лумдур ки, илк метро стансијаларынын шәһәримиздә истифадәјә верилдији вахтдан он бир ил кечир. Бу күн јералты јолларын узунлуғу 19 километрә чатыр. Һәр күн метродан орта һесабла 400 мин нәфәрдән чох сәрнишин истифадә едир. Дашынмыш сәрнишинләрин үмуми сајы инди 790 милјон нәфәрдән артыгдыр. Метро тикинтисинин бу күнү вә сабаһы инди һамыны дүшүндүрүр. Бунунла әлагәдар олараг әмәкдашымыз Бакы тунел тикинтиси идарәсинин баш мүһәндиси **Фазил Гурбанова** бир нечә суалла мүрачиәт етмишдир. Ашағыда алдығымыз чаваблары дәрч едирик.

ХӘТЛӘР ҺАРА УЗАНЫР

Мүхбир: — Мә'лумдур ки, шәһәримиздә метро тикинтиси үч нөвбәдә апарылыр. Дејә биләрсинизми, бу нөвбәләрдә ишләр нечә кедир?

Баш мүһәндис: — Биринчи нөвбәнин тикинтисинә башланан вахтдан једди ил сонра «Бакы Совети», «26 Бакы комиссары», «28 Апрел», «Кәнчлик», «Нәриманов» вә «Шаумјан» стансијалары истифадәјә верилди. О заман ихтисаслы мүтәхәссисләримиз чатышмырды, лазыми аваданлыглар истәнилән гәдәр олмурду. Республика тәшкилатларынын чидди сә'ји нәтичәсиндә гаршыја чыхан чәтинликләри арадан галдырмаг мүмкүн олду. Бир-биринин ардынча «Улдуз», «Әзизбәјов», «Аврора», «Нефтчиләр» вә «Депо» стансијалары истифадәјә верилди.

Мүхбир: — Мадам ки, сөһбәтә нөвбәләрдән башладыг, онда дејин кәрәк икинчи вә үчүнчү нөвбәләрин тикинтиси нә вахт башланыб вә јахын кәләчәкдә даһа һансы стансијалар гапыларыны сәрнишинләрин үзүнә ачачаг?

Баш мүһәндис: — Јәгин ки, метродакы хәритәләрлә растлашмысыныз. Гырмызы рәнклә узанан хәтт истифадәјә верилмиш стансијалара, гырыг-гырыг кој хәтләрлә узанан јоллар исә һәлә тикилмәкдә олан стансијалара ишарәдир. Һәмин гырыг-гырыг хәтләр бу күн дөрд стансијаја узаныр. Беш ил әввәл «Елмләр Академијасы», «Иншаатчылар», «XI Гызыл Орду мејданы» вә «Микрорајон» стансијаларынын тикинтисинә башланыб. Бу стансијалар онунчу бешиллијин ахырында истифадәјә верилмәлидир. Үчүнчү нөвбәнин лајиһәси исә артыг һазырдыр. Јахын кәләчәкдә лајиһә әсасында тикинти-гурашдырма ишләри башланылачагдыр.

Мүхбир: — Планларын јеринә јетирилмәси, ишин кејфијјәти һаггында, хүсусән идарәниздә чалышан кәнч тикинти-гурашдырычылар барәдә нә дејә биләрсиниз?

Баш мүһәндис: — Идарәмиздәки дөрд тикинти-гурашдырма мүәссисәсиндә 562 нәфәр комсомолчу вә кәнч чалышыр. 2 нөмрәли тикинти идарәсиндә «Коммунист әмәји зәрбәчиси» адыны дашыјан Мәһәммәд Әһмәдовун башчылыг етдији комсомолчу-кәнчләр бригадасы ики илдир ки, ССРИ Нәглијјат Тикинтиси Назирлијиндә он ән јахшы бригададан бирилир. Истәр Мәһәммәд Әһмәдовун, истәрсә дә 3 нөмрәли тикинти-гурашдырма идарәсиндәки Гырмызы Әмәк Бајрағы орденли Тејмурхан Бабахановун башчылыг етдикләри комсомолчу-кәнчләр коллективләри һәр ај планлара 110—115 фаиз әмәл едирләр. Ишин кејфијјәтинә кәлдикдә, коллективләр башгаларына нүмунә көстәрилир. Бир чох тикинти идарәләриндә кәнчләрә онларын һамиләри рәһбәрлик едир. Мәсәлән, 771 нөмрәли тикинти-гурашдырма идарәсиндә һами-тәрбијәчи Алыш Әлијевин башчылыг етдији комплекс бригада подрат үсулу илә ишләјир. Бурада иш елә гурулуб ки, онун аһәнки бир ан белә позулмур. Кәнчләрин әксәријјәти ән чәтин иш шәраитиндә фәаллыг көстәрир, бә'зиләри исә һәтта ејни вахтда ики-үч пешәјә јијәләнибләр. Әзиз Ағајевин башчылыг етдији комсомолчу-кәнчләр коллективинин иш тәчрүбәси инди бир чох тикинти тәшкилатларында да јајылыб. Мәһз буна көрә дә ән чәтин саһәдә чалышмағы һәмин бригадаја е'тибар етмишик.

Үмумијјәтлә, метротикәнләр чалышырлар ки, Ленин орденли Бакымызы, онун сакинләрини өз лајигли төһфәләри илә севиндирсинләр.

Мүсаһибәни апарды:
Б. ЗИЈАДОВ.

Сәмими үрәк сөзләри * Бакыда бир музеј вар * Азәрбајчан пајтахтынын јералты сарајлары * Таныш олун: Исрафил Һүсејнов

Кәнч бакылылар.

Фотоетүд Ү. Мурадовундур.

МӘНИМ ДӘ ПАЈЫМ ВАР

Афәт ЧӘФӘРОВА,
Бакыдакы 20 нөмрәли орта мәктәбин X синиф шакирди.

Республикамызын пајтахты Бакы шәһәринә Ленин ордени верилмәси хәбәрини ешидәндә үрәјим севинчлә долду. Ешидәндә ки, Сов.ИКП МК-нын Баш катиби, ССРИ Али Совети Рәјасәт һеј'әтинин Сәдри Л. И. Брежнев јолдаш һәмин тәнтәнәдә иштирак едәчәк, севинчим бирә-беш артды. Ушаг гәлбимдән белә бир һисс кечди: «Мән хошбәхтәм ки, Бакы кими көзәл шәһәрдә доғулмушам. Онун ишыглы, јарашыглы мәктәбләринин бириндә охујурам».

Дүздүр, мән һәлә шакирдәм. Пајтахтымызын көзәлләшмәсиндә о гәдәр дә бөјүк хидмәтим олмајыб. Амма валидејнләрим бу ишләрдә јахындан иштирак едибләр. Һәлә бундан сонра да шәһәримизин гуручулуг ишләриндә јахындан иштирак едәчәк, онун јарашыглы, нүмунәви шәһәр олмасы үчүн әлләриндән кәләни әсиркәмәјәчәкләр.

Белә тәнтәнәли күнләрдә шакирдин төһфәси нә ола биләр? Әлбәттә, тәһсил уғурлары. Мән бүтүн дәрсләримдән «ә'ла» вә «јахшы» гијмәтләр алырам. Пајтахтымызын бу тәнтәнәсинә дә јүксәк тәһсил көстәричиләри илә кәлмишәм. Севинирәм ки, аз да олса, бу тәнтәнәдә мәним дә пајым вар.

ДӘНИЗ ГАРТАЛЫ

ИСРАФИЛЛӘ танышлығымызын гәрибә бир тарихи вар. «ТУ-154»-дә Москваја бирлә учмушдуг. Елә тәјјарәдә дә шәхсән таныш олмушдуг. Она көрә «шәхсән» дејирәм ки, мәшһур буруг устасы, ССРИ Али Советинин депутаты, Сосиалист Әмәји Гәһрәманы Исрафил Һүсејнов һаггында өввәлләр чох ешитмишдик, ону телевизорда чох көрмүшдүк.

Мә'лум олду ки, Исрафили Москваја—Мәркәзи телевизија студијасында чыхыш етмәјә чағырыблар. Бундан көзәл фүрсәт әлә дүшмәзди. Јол узун, тәјјарә раһәт... Исрафилдән өмүр китабыны варагламағы хаһиш етдик. Хаһишимизи мәмнунијјәтлә јеринә јетирди.

...Естакадаја чыханда елә бил дүнјаны она бағышладылар. Ахы, узун илләрин арзусу бу күн һәгигәтә чеврилирди. Хәзәр сакит иди. Мави суләр јүнкүлә мәһдән ләпәләнирди. Дәнииз гохусу адамы хошһалландырырды. Исрафил техникуму тәзәчә битириб Нефт дашларына — дүнјанын сәккизинчи мө'чүзәси сајылан илк дәниз шәһәринә кәлмишди. Һ. Меһдинин «Абшерон» романындан бәләд олдуғу «Гара дашлар» она әфсанәви бир јер кими кәлирди. Елә Исрафилин кәнч гәлбини овлајан да бу чазибәдар әфсанәнин романтикасы иди.

Исрафили меһрибанлыгла гаршыладылар. Јолдашлары назик, шкварәк, ишыглы, ири гара көзләри олан бу оғланы илк танышлыгдан хошладылар.

Ону газмачылар бригадасына көндәрдиләр. Һәмин күн Хәзәр нә гәдәр дә мүлајим көрүнүрдү. Лакин Исрафил ишә башлајан күнү, дәниз сәрт үзүнү көстәрди. Күләк сују совурур, дәлғәләр шаһә галхырды. Исрафил естакада илә ирәлиләјәндә сарсылыр, ајаглары әсирди. Јашлы јолдашлары дејирди:

— Үрәкли ол, гарабала, дәниз чәсурлары север!

Дәнизлә үлфәт Исрафилин өмүр јолуну мүәјјән етди. О, газма ишинин сирләринә бәләд олдугча үрәјиндәки сексәкә дә әријиб јоха чыхырды. О, дәрк едирди ки, дәниз шәраитиндә газма асан олмур. Бурада һәр анын бир һөкмү олур.

Исрафил илбәил дејил, ајбаај, күнбәкүн артыб јүксәлирди. Јолдашлары онун ачыг хасијјәтинә, мәрдлијинә, чәсарәтинә вурулмушдулар. Тезликлә ону уста көмәкчиси гојдулар. Исрафилин мәс'улијјәти бирә-беш артды. Инди о, тәкчә өзү барәдә дејил, бүтүн бригада һаггында дүшүнмәли, онларын гајғысыны чәкмәли иди.

Бир епизод һеч јаддан чыхмыр...

Исрафилин нөвбәни тәзәчә тәһвил алмышды ки, һава бирдән-бирә дәјишди. Шималдан ахын-ахын кәлән гара булуд көјүн үзүнү бүрүдү. Күләк кетдикчә шиддәтләнирди. Далғалар шаһә галхыб бүнөврәни силкәләјирди. Үстәлик, шағһашаг илдырым чахыр, нәриллти-курултудан гулаг тутулурду. Елә јағыш јағырды ки, ләп учундан тут, көјә чых. Белә анларда газмачылара ичазә верилир ки, гујуну тәрк етсинләр. Анчаг Исрафил иши дајандырмады. Газма иши ади гајдасында давам етдирилирди. Јашлы јолдашларындан бири Исрафилә јанашды:

— Јолдаш Һүсејнов, мәсләһәтдир, иши саклајаг. Белә һавада гәзә-зад баш верә биләр.

Исрафил јолдашыны мәһәббәтлә сүзүб:

— Горхан көзә чөп дүшәр. Анчаг е'тираз етмирәм, ким истәјирсә, гујуну тәрк едә биләр. Мән исә галачағам, — дејә чаваб верди.

Чаван уста көмәкчисинин чәсарәти һамыны үрәкләндирди. Гасырғанын гујунун бүнөврәсини јујуб апармаг тәһлүкәсинә бахмајараг һеч кәс Исрафили тәк гојмады.

Бах, Исрафил бу гајда илә һөрмәт газанырды. Тәчрүбәли газмачы шөһрәти ону һамыја танындырды. Мүстәгил ишә кечәндән сонра елә бил Исрафилин имканлары даһа да артды. Онун газдығы гујуларын сорағы Нефт дашларындан узаглара јајылырды. Исрафилин тәчрүбәсини өјрәнмәк үчүн мәктәб јарадылды. Бу, 1531 нөмрәли гују газыландан сонра хүсусилә өзүнү көстәрди.

Бир күн «Нефт дашлары» Дәниз Газма Ишләри Идарәсинин рәиси Исрафили јанына чағырды. О, шөһрәтли газмачынын кефини сорушду, евдә-ешикдә саламатлыг олдуғундан хәбәр тутду. Институтда ишләринин нечә кетдији илә марагланды. Һәр шејин гајдада олдуғуну өјрәнән рәис деди:

— Ләп јахшы, бу ләп јеринә дүшдү, — о, сөзүнә ара вериб, әлиндәки карандашы столун үстүнә дөјәчләјә-дөјәчләјә давам етди. — Тәзә маили гују газырыг. Бу, чох мәс'улијјәтли ишдир. Мәсләһәт билирик ки, гујуда газманы сән башлајасан.

Исрафил мәс'ул тапшырыг алдығыны баша дүшдү, анчаг е'тираз етмәди. Даһа доғрусу, е'тираз етмәјә үрәји кәлмәди. Фикирләшди ки, е'тимад көстәрибләрсә, мән дә ону доғрултмаға борчлујам. Ләп нәјин баһасына олса да, јеринә јетирәчәјәм. Аны сүкутдан сонра Исрафил ичамлә деди:

— Мәсләһәт көрүлүбсә, чанбашла өһдәсиндән кәлмәјә һазырыг.

Рәисин чөһрәсинә тәбәссүм чиләнди:

— Ләп јахшы! Чох көзәл. Сизә уғурлар арзулајырам.

Чох чәкмәди гујуда көркин иш башланды. Исрафилин кечәси-күндүзү буругда кечирди. Нөвбәдән чыхандан сонра евә кетмәк әвәзинә јатагханада галырды. Бир дә көрүрдүн, күнүн бир вахтында буруға кәлиб:

—Ај Исрафил, бизә е'тибар еләмирсән? Балам, чанына јазығын кәлсин, — дејә јолдашлары ону мәзәммәт едирди.

— Сиз мәни гынамајын. Мән кимәм, сиз кимсиниз? Анчаг өзүмлә бачармырам. Бир дә ки, ушаглар, ишимиз чох мәс'улијјәтлидир.

Гују вахтындан 69 күн тез газылыб тәһвил верилди. Өзү дә илк дәфә иди ки, гујунун маиллији 2.040 метрә чатдырылмышды. Нә өлкәмиздә, нә дә харичдә бу маилликдә гују газылмамышды. Бах, бу, устанын һүнәри, бачарығы вә сә'ји илә әлагәдар бир наилијјәт иди.

Исрафилин әмәји јүксәк гијмәтләндирилди. Дәниздә маили гујуларын газылмасы технолокијасынын ишләнмәси вә кениш тәтбиг едилмәси үчүн Исрафил Һүсејнов бир груп алим вә истеһсалатчы илә бирликдә Азәрбајчан ССР Дөвләт мүкафатына лајиг көрүлдү. Синәсини Вәтәнин јүксәк мүкафаты — Ленин ордени бәзәди.

Чәсур газма устасынын шөһрәти артдыгча, о, јорулдум демир, даһа бөјүк һәвәслә ишләјир, Вәтәнә даһа чох хејир вермәјә чалышырды. Ону ССРИ Али Советинә депутат сечдиләр. Халг е'тимады бөјүк шәрәфдир. Буну дүзкүн баша дүшән Исрафил сечичиләринин һәр бир соргу-суалына гајғы илә јанашыр, онларын тапшырыгларына чан-башла әмәл едир.

Сов.ИКП XXV гурултајынын нүмајәндәси олмаг һансы коммунист үчүн шан-шөһрәт дејилди?! Исрафил партијамызын али мәчлисинә нүмајәндә сечиләндә севинчинин һәдди-һүдуду јох иди.

Гурултајын давам етдији күнләрдә Исрафилин јолдашлары һәвәслә ишләјир, күндәлик норманы артыгламасы илә јеринә јетирирдиләр. Онлар гурултаја көндәрдикләри мәктубда јазырдылар: «Бизә бөјүк сәадәт нәсиб олмушдур. Јолдашымыз, истеһсалат габагчылы, тәшәббүскар, јенилик чарчысы, буруг устасы Исрафил Һүсејнов Сов.ИКП XXV гурултајына нүмајәндә сечилмишдир. Биз истәјирик ки, она билдирәк: Әзиз Исрафил, биз бу күн дүнәнкиндән јахшы ишләјирик, сабаһ исә бу күнкүндән јахшы ишләјәчәјик. Ахы, партијамызын XXV гурултајы бизи бешиллијин јени вәзифәләрилә силаһландырмышдыр. «Онунчу бешиллији үч илдә јеринә јетирәк!» тәшәббүсүмүз лајигинчә јеринә јетириләчәкдир. Сәбирсизликлә јолуну көзләјирик. Бизи јени гәләбәләрә сәсләјән гурултај барәдә әтрафлы мә'лумат өјрәнмәк истәјирик».

Исрафил гурултајдан гајыдандан сонра биринчи олараг јолдашларынын көрүшүнә кетди. Ахы, онун данышмаға сөзү чох иди. Үмумијјәтлә, мәшһур буруг устасынын гурултај тәәссүраты һәр јердә һөрмәтлә гаршыланырды.

Исрафил јахшы билир ки, динчлик, әмин-аманлыг олмаса, гуруб-јаратмаг да мүмкүн дејил. Елә буна көрә дә мәркәзи гәзетләрдә Л. И. Брежнев јолдашын Франса телевизија ширкәтинин ичмалчысы илә мүсаһибәси она бөјүк тә'сир бағышлады. Леонид Иличә телеграм вурду. Һеч бир һәфтә кечмәди Нефт дашларына—Исрафилин үнванына өлкәнин рәһбәриндән телеграм кәлди: «Һөрмәтли Исрафил Сами оғлу! Франса телевизијасы илә мүсаһибәм барәсиндә телеграмынызда ифадә етдијиниз дујғулар вә фикирләр үчүн Сизә тәшәккүр етмәк истәјирәм». Сонра Л. И. Брежнев јолдаш Исрафилә вә онун бригадасына бөјүк мүвәффәгијјәтләр арзулајырды. Бу, тәкчә Нефт дашларында дејил, бүтүн Азәрбајчанда бөјүк һадисә иди. Рәһбәрин телеграмы Исрафил вә јолдашларыны јени һүнәрләрә сәсләјирди.

Инди Исрафилә јенә дә мәс'ул тапшырыг верилиб. О, 28 Апрел јатағында јени гују газыр. Бу, полад дајаг үзәриндә учалдылмыш бөјүк газма гурғусудур. Бураја јол сәмадан кечир. Һәр күн Исрафил вә онун чәсур јолдашлары вертолјотла полад адаја учурлар.

...Гәһрәманын сөһбәти чох ширин иди. Биз Москваја чатанда о да сөһбәтинә јекун вурду:

— Сағлыг олсун, көрүләси ишләримиз һәлә габагдадыр.

Исрафил доғру дејирди. Онун синәсиндә јанан улдуз һәлә тәзә парлајыр. Бу ишыг онун кәләчәк бөјүк јолларына һәлә даһа чох нур чиләјәчәкдир.

Сәрдар ӘЛИЈЕВ.